САМОДОПОМОГА

ЕКОНОМІЧНО - КООПЕРАТИВНИЙ КВАРТАЛЬНИК

SELF - HELP

862 Main St. Winnipeg 4, Man.

A UKRAINIAN QUARTERLY OF COOPERATION AND ECONOMY

РІК II. ВЕРЕСЕНЬ, 1957, ВІННІПЕҐ, МАН. — SEPTEMBER, 1957, WINNIPEG, MAN. ЧИСЛО 3 - 4.

Пізнати приятеля в біді

ЗДОРОВИЙ КРЕДИТ — ЦЕ ГОСПОДАРСЬКА ПОТРЕБА

На докінчення будови дому для своїх дітей потребували недавно п-во Н. з Транскони позички $2,400.00.

— "А як за високі рати годні ви платити місячно? — питаю при виготовленні прохання.

— "Двіста долярів і відсотки".

— "Прошу розважити — чи не буде вам за тяжко платити таку велику рату, бо ж самі відсотки (7%) за перший місяць виноситимуть $14.00?"

— "Зовсім ні! Та ж нас троє працює і місячно приносимо около $750.00 до хати".

Звичайно вибірають собі апліканти такі рати, які їм найлегше сплачувати — пересічно від 50 до 100 долярів місячно. Мило тому вражає такий випадок — де люди мають добрий дохід і почуваються певними й вдоволеними.

Та не всім однаково поводиться. В такій численній родині як Карпатія — з півтора тисячним членством — різно буває. Один заробляє і щадить, другий позичає й розгосподарюється, третій рятується від біди чи нещастя. Для цього власне ми нашу кредитівку організували й розбудовували.

УСІ ЗА ОДНОГО — ОДИН ЗА УСІХ!

Для забезпеки членів — так довжників як і вкладчиків — всі позички Карпатії обезпечуємо й оплачуємо кошт із загальних прибутків — а це 6 і пів цента за кожних сто долярів позички місячно.

Кредит все получений з ризиком. І при менших місячних ратах трудно нераз довжникам додержувати речинця. Причини? — брак праці, хвороба, нещастя, непридвиджені видатки і т. п.

Та до найприкріших випадків належить смерть голови родини або затяжна недуга, що позбавляє цілу родину правильного доходу а вслід за тим наражає часто ще й на тяжкі переживання, а буває й господарські втрати. І в таких саме випадках найкраще виявляється соціяльна вартість Карпатії.

1 березня ц. р. проминуло 10 років відколи ми почали асекурувати позички наших членів — спершу лише коротко-речинцеві а від жовтня 1954 року також гіпотечні (морґеджові).

За той період — до кінця серпня ц. р. включно заплатили ми на рахунок

премій	$11,369.00
а що титулом зворотів отримали ми дивіденди на	1,781.00
наш загальний кошт виносив лише	$ 9,588.00

За той самий час т. є несповна 11 років було в нас одинадцять випадків, в яких довжник помер або в наслідок хвороби чи каліцтва став неспосібним до праці. В такому випадку жінка, чи родина не відповідає за позичку і асекурація звертає гроші за решту залеглого довгу. Тут поміщена світлина представляє якраз один такий випадок ц. р., а слід згадати, що пару тижнів тому знова наспів чек від асекураційної спілки за іншого члена на суму $7,444.00. — Разом отримали ми в 11 випадках на сплату довгів від КЮНА $26,210.00 (а на премії заплатили ми $9,588 — отже зискали притім $16,621). А скільки горя і печали зменшили ми для родин потерпівших членів.

Нераз можливо прийшлося б продавати хати за довг й виганяти рідню на призволяще або нашій спілці терпіти більшу втрату. — Асекурація — це незвичайно благородна служба для членства Карпатії. Честь і шана тим піонерам кредитової кооперації, що придумали таку взнеслу ідею. **В. Т.**

CLAIM CHECK
CUNA MUTUAL INSURANCE SOCIETY № 11956
HAMILTON, ONTARIO
IN PAYMENT OF YOUR CLAIM FOR CREDIT UNION ACCOUNT OF — PAYEE — AMOUNT OF CHECK
DATE 57 MAY 23 GEORGE HALIUK DES AA — PAY TO THE ORDER OF CARPATHIA CU SOCIETY LTD — 7,959.35
CUNA MUTUAL $7959 AND 35 CTS
CUNA HOUSE · MAISON CUNA · HOME OF CUNA MUTUAL INSURANCE SOCIETY
To THE BANK OF MONTREAL
HAMILTON, ONTARIO
CREDIT UNION OWNED AND CONTROLLED

ДОБРИЙ ПРИМІР ДЛЯ НАС

Кредитова Спілка в Лансер — місцевість в полудново-західному Саскачевані — зорганізована в 1953 році і по кінець квітня 1957 начисляла 15 тисяч долярів майна. Дирекція кредитівки повела жваву кампанію за придбанням нових членів і ощадностей. Впродовж одного місяця зросли ощадности кредитівки до $101,000.

З початком червня ц. р. скарбник кредитівки, що дотепер працював частинно, дістав повне заняття. Дирекція запровадила чекову обслугу для членів та збірається збудувати власну домівку.

(Вістку подає Вестерн Продюсер з 18 липня, 1957).

НОВИЙ АКТ ПРО КРЕДИТОВІ СПІЛКИ В МАНІТОБІ

Первісний Акт про кредитові спілки в Манітобській провінції був схвалений і виданий друком 15 травня 1946 року. З різними доповненнями був він перевиданий останній раз в 1951 році.

В липні ц. р. перевидав манітобський уряд новий доповнений Акт про Кредитові Спілки, в якім узгляднено всі поправки й додатки включно до 15 березня 1957 року. — Акт цей має 81 секцію на 35 сторінках. Людям, що цікавляться кредитовою кооперацією в Манітобі, варто цей Акт простудіювати.

Пора й нам застановитись

Українська кредитова кооперація в Америці йде скорими кроками вперід. Кредитівка "Самопоміч" у Шікаґо досягає мільйона, а майно Кредитівки в Дітройті також не багато менше. І це все за несповна 5 років існування.

В грудні минулого року засновано нову Кредитову Кооперативу в Клівленді. Задовільний вислід кількамісячної праці цієї кредитівки дає певність, що й вона піде слідами Шікаґа і Дітройту.

Коли читати звіти загальних зборів американських кредитівок, або хоча б звіти праці Дирекції то приємно вражає беззастережна віра в успіх, відданість справі, а найважніше зацікавлення кооперацією самого громадянства.

Правда, українська спільнота в Америці настільки в кращому положенні від Канади, що в останній еміґрації до ЗДА найшлась поважна скількість досвідчених кооператорів, які взялись за діло серіозно, не шкодуючи ані часу ані праці. Бо тільки добрий провід і спільна праця усіх членів кредитівки дає запоруку розвитку і росту кооперативи.

На превеликий жаль кредитова кооперація у нас зустрічається як не з байдужністю загалу, то щонайменше дуже малим зацікавленням кредитівки.

Кредитова Кооператива "Карпатія" все шукала і шукає живого контакту з українською спільнотою взагалі та зі своїми членами зокрема. З тою метою улаштовано було минулого року інформаційні збори, та на жаль прийшла тільки маленька горстка людей. А шкода, бо на таких сходинах можна порушити різні справи зв'язані з кредитовою кооперацією, обміркувати усякі питання та взагалі обмінятись думками, при чому можна найти нові ідеї для оживлення і пожвавлення кооперативного руху.

Дивним дивом наша молодь сторонить від кооперації. Може й не так вона тут завинила, як батьки, що її не впровадили в кооперативний рух та не представили усіх користей кооперативної праці. Що ж бо може бути кращого як творити нові варстати праці для тієї ж молоді. Чи не краще працювати у себе і для себе, ніж оббивати чужі пороги за посадами та йти в найми до чужих?

Є надія, що майно Кредитової Кооперативи "Карпатія" досягне незабаром мільйона долярів. Може тоді наше громадянство більше серіозно і уважливо поставиться до своєї кредитівки, бо переконається наглядно як з малих річей робляться великі. Бо як то кажуть найважче зробити один мільйон, а дальші прийдуть сами.

А як це приємно, коли кожний член нашої кредитівки може гордо сказати: я є співвласником мільйона!

На Конґресі Міжнародного Союзу один з представників новоствореної полудневo-азійської держави заявив: "Мій народ завдячує свою самостійність в першій мірі кооперативному рухові".

Чи не потрібно було б й нам застановитись над тими словами?!

Р. П.

ФІНАНСОВИЙ СТАН КАРПАТІЇ
з днем 31 серпня 1957 року

АКТИВИ	
Готівка й інвестиції	$190,016.00
Позички членам	590,564.00
Устаткування і різне	3,282.00
	$783,862.00
ПАСИВИ	
Уділовий капітал	$419,658.00
Депозити	320,329.00
Власні фонди й надвишка	43,875.00
	$783,862.00

КООПЕРАТИВНЕ СВЯТО

За ініціятивою сеніора української кооперації, був. інспектора Ревізійного Союза Українських Кооператив у Львові, а сьогодні голови Кредитівки "Віра" у Вінніпеґу, відбулись в Українськім Національнім Домі 6 вересня ц. р. сходини представників наших кооператив і кредитівок. У висліді нарад відбулося в неділю 29 вересня в Читальні Просвіти кооперативне свято.

ФУНДАЦІЯ ІМ. ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

У вересні ц. р. минає 13 років з дня смерти великого українського музики й дириґента — проф. Олександра Кошиця. Між нами прожив він останніх кілька років свого життя, трудився тут і помер. Честь нам наша наказує створити для нього пам'ятник. Гурток одиниць, поклонників Великого Кошиця ще в 1950 році започаткував живий пам'ятник — фундацію в його честь. Ціль — зібрати фонд в $10.000 і з нього щороку виплачувати стипендію $500 талановитим українцям.

На книжечці фонду Ч. 1875 (дата уродження О. Кошиця) находиться сьогодні в Карпатії $363.62. Зложилось на ту суму 20 осіб.

Поможіть Вашим вкладом до скорішого осягнення високо благородної цілі.

МИХАЙЛО КОПИНСЬКИЙ УСТУПИВ

В домі голови дирекції Кооперативного Об'єднання в Ст. Боніфас відбулась 30 серпня ц. р. пращальна вечірка для п. М. Копинського, який через 7 років повнив дуже солідно обов'язки управителя ко-оперативи. Тринадцять осіб — члени дирекції, провірної комісії і близькі друзі п. Копинського провели приємний вечер на споминах і гутірці.

На опорожнене місце управителя було кілька зголошень. На жаль, як довідуємось й до сьогодні воно не обсаджене.

М. Копинський скінчив правничі студії в краю а тепер хоче брати курси на університеті. — Бажаємо йому успіхів на новій дорозі життя.

Сила Кредитової Кооперації

В Союзі Кредитової Кооперації, що об'єднує кредитові спілки Західної Півкулі, з осідком в Медісон, Висконсін, ЗДА, було 22,414 чинних Кредитівок в них 11,428,958 членів з майном $4,206,-956.632. З того в самій Канаді було: 4,275 кредитівок — в них 1,982.679 членів з майном $791,016.514.

КООПЕРАЦІЯ БЛАГОСЛОВЕНСТВОМ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

Початки масового кооперативного руху на Західній Україні припадають на роки 1923 - 1924 р., коли увесь український актив здав собі докладно справу, що рішення Ради Амбасадорів в Парижі (14. III. 1923 р.), яким закріплено за Польщею мандат окупації тієї частини України, може в слід за політичним поневоленням принести і економічне. Що треба проте в самообороні творити власне народнє майно.

В тому часі вернула з еміґрації поважна частина бувшого українського вояцтва, що запізнавшись з ідеєю кооперації на Заході бачила в кооперативнім русі не тільки можливости економічного зросту, але й можливости політичного забезпечення українського населення перед польським наступом. Наступ Польщі на українську спільноту старався розложити її на льояльних до Польщі українців-русинів, яких допускали до деяких державних благ, та нельояльних, яким усякий доступ до ключевих позицій в державі був різними законами і поліційною практикою унеможливлений.

Наш кооперативний рух був так спонтанний вже на початках, що українська публична опінія заставляла під загрозою товариського бойкоту кожного молодого чоловіка, що сяк так мав яку стійку позицію в спільноті, до беззастереженого включення в організування кооператив на місцях, так по містах як і по селах.

Ініціятори кооперативного руху перебивали десятки тисяч правних і організаційних поучень на циклостилях, передавали їх до організаційних осередків та роз'їжджали теж з готовими рефератами на місця.

Мені, тоді вже адвокатському конціпєнтові в канцелярії бл. п. д-ра І. Боцюркова, доручено в порозумінню з дуже активною і чисельною родиною пп. Рогозинських зорганізувати таку кооперативну екіпу в Бучачі та роз'їжджати по селах судової округи Бучач.

Реакція села на наші заходи була так позитивна, що вже літом 1924 р. перед моїм виїздом до Борщева поза кількома селами цілий повіт Бучач мав вже споживчі кооперативи, а в деяких вже були зав'язки кредитових.

Українське село скрізь так реаґувало. По моїм приїзді до Борщева застав я вже там в кожному майже селі кооперативи, деякі дуже рухливі. В тому була велика заслуга бл. п. д-ра А. Лунева, адвоката в Борщеві, що був неперевершеним ентузіястом кооперативного руху і написав багато статейок на кооперативні теми. Зокрема він пропаґував солідну фінансову господарку і бойкот п. монополів. Там, де були колись коршми і склепики, що як піявки ссали добро села, появилися кооперативи.

На одних кооперативних зборах в Ланівцях коло Борщева, де працював інтеліґентний і патріотичний бл. п. о. Гуньовський, мав я як запрошений референт, таку пригоду:

В часі дискусії одна старша резолютна жінка кликнула до авдиторії звертаючись лицем до задніх місць, де сиділи мужчини: "А виберіть Ви мого піячину до тої Вуправи, я вже його припильную, щоб не шукав другого Мошка в Борщеві — Богу дякувати, Вам пани, жисти викурили нашого Мошка, бо мій Василь вже стає триматисі хати, а то розносив все з хати".

Було багато сміху на залі, наш Василь не знав, де подітися, але усі на залі зрозуміли, *що кооператива принесла їм, що їхнього села благословенство.*

С. Навроцький

ПРОВІД КРЕД. СПІЛКИ КАРПАТІЯ В 1957 Р.

ДИРЕКЦІЯ:

Д. Корнило, президент
М. Новицький, заст. през.
Д. Ріпак, секретар
Р. Пашківський, директор
М. Оброца, директор.

КРЕДИТОВИЙ КОМІТЕТ:

І. Вахняк, голова
Д. Гіджак, секретар
П. Мантина, член
С. Будзан, член.

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ:

О. Тарновецький, голова
Н. Одайський, секретар
І. Байрак, член.

СВЯЩЕНИК - КООПЕРАТОР

Кооперація — це господарська сила, що має свій початок в ідеалізмі оснований на релігії. Релігія і церква отже в засаді стоять за соціяльну справедливість. Звідси значне зацікавлення духовенства кооперацією, як це особливо можемо зауважити на примірі французького духовенства в Манітобі. В кількох останніх роках замітно й серед українського духовенства відрух в сторону кооперації.

Всеч. о. Дмитро Шевчук з Трансконі один з перших таких священиків. Поза обов'язками пароха виявив він спосібности доброго господарника й орга-

нізатора. Парохіяльний будинок в Трансконі діло його рук. Міститься в нім одна з найкращих заль в містечку як також Рідна Школа, під його проводом, кілька товариств церковних, а дальше мешкання пароха як також канцелярія Кредитівки св. Михаїла. В залі постійно відбуваються підприємства — концерти, представлення, товариські сходини і збори. Словом — тут осередок життя української громади в Трансконі.

Подивляти належить муравлину працю о. Шевчука. Де він находить іще час на те, щоб сповняти функції секретара митрополита кир Максима, піклуватись Українським Парком в Кемп Мортон, давати відчити і др. — повинні б цим поцікавитись друрі наші провідні люди — не лише духовні а й світські.

РОСТЕМО

В 1939 році мав канадійський уряд видатків на суму $1.1 більйон; в 1949 році — було вже видатків на $3.8 більйонів; а в минулому році (1956) виносили видатки $8.1 більйонів.

НЕ РОЗКИДАЙТЕ ГРОШЕЙ, АЛЕ ОРУДУЙТЕ НИМИ РОЗУМНО

Справа, яку ми нераз порушували на сходинах нашої кредитівки і в нашій пресі, найшла недавно відгомін на американському терені. Це справа ратальних сплат.

Як подають американські часописи, американський Конґрес задумує створити спеціяльну комісію для провірки операцій, зв'язаних з фінансуванням купна авт.

Інформаційний орган кредитівок Америки подає примір, як виглядає у практиці справа опроцентування позики при купні авта:

Коли ви винні за авто 2,000 дол. і хочете сплатити цю суму впродовж трьох років відсотки будуть нараховані згори, а саме: 1% місячно через 36 місяців від 2,000 дол. є 720 дол. разом $2,720. Ця сума буде розділена на 36 рат, по $75.55 місячно.

При правильному начисленні відсотків, як приміром у Вашій Кредитівці, Ви повинні заплатити 334.70 дол. відсотків, отже в наведеному вгорі прикладі Ви заплатили 385.30 дол. більше.

Так само представляється справа і з іншими предметами, які берете на сплати.

Иде Ваша дружина купити спальню та ще й карпет і вдоволена, що може сплачувати ратами цілих два роки. Але і не подумає, що її відразу зарахували відсотки за цілих два роки вперед. Чоловіки не звертають на це уваги, бо мовляв, хатня обстановка це жіноча справа. І так тихенько мільйони долярів йде за дурно в чужі кишені. Чи не краще затягнути позику в своїй кредитівці і платити більш ніж половину менші відсотки, а потрібні речі купувати за готівку? Час уже звернути на це серіозну увагу та ще й других повчити. Ваша Кредитівка до Ваших послуг. Не потребуєте товпитись при віконцях, вичікувати в чергах, та ще й солено платити.

Службовці нашої кредитівки повчать Вас як фінансувати Ваші закупи і поможуть, як помогли вже не одному в таких випадках.

Д-У-М-К-И

Людина без віри — як моряк на морі без бусолі (компаса).

Все говори правду — часом це неприємно, але правда все перетриває брехню.

Дуже рідко виходять справи так зле — або так добре — як ти собі уявляєш.

Про добрі вчинки, що представляють дійсно вартість, найменше чути.

Кооперативний рух — це метода піднесення стандарту думання.

OWNERSHIP FROM TOP TO BOTTOM

A Co-op Shopping Centre is being built in Winnipeg at the Corner of Wall and Ellice Ave. This centre is designed to provide one-stop shopping; to serve you with Groceries, Meats, Hardware, Drugs, Appliances, Coffe Bar, Credit Union and a Service Station. The 3 acre site will assure ample parking and room for expansion. Many super markets have been built in Winnipeg, but this will be the First One to be owned by the people it serves.

The members of many Co-operatives and Credit Unions are asked to support this centre with their partronage when it opens up for business. Members are also asked to invest in Co-op Debentures at 5% to help finance this project. Anyone interested or requiring more information may phone Red River Co-op at 423121.

Your buying dollar is the key to bring you Quality Goods, plus Savings, plus Ownership. Here's how it works. You buy at Your Co-op and obtain goods at Cost, because all the savings are returned to the members in proportion to patronage. You and your fellow—members control your Co-op by democraitc rules—every member has one vote at meetings where policies are decided and directors are elected. Money controls other businesses—People control Co-ops. You build a better Community, Co-ops keep money circulating "at home". Co-ops curb monopilies—Co-ops bring ethics and ideals into economics—Co-ops work for peace and brotherhood. Co-ops are open to all, regardless of race, creed or politics. You may join by buying five $1.00 shares and your patronage does the rest.

B. Filuk

НАЙБАГАТШИЙ ЧОЛОВІК ВАВИЛОНУ

ВИЯВЛЯЄ СВОЮ ТАЙНУ, ЯК ДОРОБИТИСЬ МАЙНА

Написав **Джордж С. Клейсон**

Перед вами простягається ваша будучність, наче дорога, що іде вдаль. Здовж тієї дороги знаходяться наміри, що ви їх хочете осягнути — бажання, що ви їх прагнете заспокоїти.

Ваш грошевий успіх стане тим засобом, який допоможе осягнути ваші наміри та бажання. Нехай же стануть вашим дороговказом ті віками випробовані грошеві засади, що вияснені в цій книжечці!

Наче закони притягу-тяготіння, вони всесвітні та незмінні. Нехай же стануть вони для вас — так, як стають для багато інших осіб — ключем до повніших грошевих гаманців, до більших сум в уділах кредитової спілки та до задоволяючого грошевого поступу. Ваша кредитова спілка подасть вам значну допомогу, щоб ви могли сповнити свої наміри.

***

У давнім Вавилоні жив собі раз дуже багатий чоловік, що називався Аркад. Далеко й широко славився він своєю щедротою. Щедро давав він на добродійні цілі. Щедрим був і на свої власні потреби. Та, однак, його майно з кожним роком зростало більше, ніж його розходи.

Його приятелі з часів молодости, прийшли до нього та й сказали: "Ти, Аркаде, щасливіший він нас. Став ти найбагатшим чоловіком в цілім Вавилоні, а ми ледве можемо заробити на життя. Ти можеш ходити в найкращій одежі та їсти найбільш вибагливу їжу, а, ми мусимо вдоволятися тим, що наші рідні мають що вдягнути та по можности якось прогодуватись.

"Та був час, коли ми були собі рівні. Вчив нас той самий учитель. Забавлялись ми однаково. Та ані в науці ані в забавах ти нас не перевищав. Та й потому не був ти більш поважним громадянином, як ми".

"Та й, наскільки ми бачимо, то ти й не працював ані тяжче ані пильніше від нас. То ж чому вередлива доля вибрала собі якраз тебе, щоб ти міг жити в добрі, а поминула нас, хоч і ми так само заслуговуємо собі на таке життя?"

У відповідь на те, Аркад сказав: "Коли ви не придбали більше того, щоб ледве вижити якось, від днів нашої молодости, то тому, що ви або не навчились правил, що мають до діла з розбудовою майна, або не придержуєтеся їх.

От та "вередлива доля" то злобна богиня, що нікому не приносить сталого добра. Якраз навпаки, вона приносить знищення кожній людині, на яку вона сипнула незаробленим золотом. Вона творить марнотратників, які в скорому часі прогайновують все, що дістали, та й остаються з своїми непогамованими жадобами та зазіханнями, яких не можуть вже задоволити. А інші, що під її ласкою, стають скупарями, що нагромаджують маєтки, але бояться видавати з того, що мають, бо знають, що не потраплять знов заробити на покриття своїх видатків.

"Ще й можливо такі є, що можуть взяти собі незароблене ними золото, і ще й збільшити його та бути й надалі щасливими та вдоволеними громадянами. Але таких мало є, бо про них чув я тільки поголоски. От пригадайте собі таких осіб, що несподівано дістали в спадщину маєток, чи з ними не було саме так".

"Тому то я постановив довідатися, як може людина призбирати маєток".

Його приятелі признали йому, що так саме сталося, як

Credit Unions among the Ukrainians of Northern Manitoba

The first Credit Union among the Ukrainians in Northern Manitoba was started in Sifton in 1944 under the leadership of John Ferance. Sifton is a village of about 300 population and is the centre of a farming district. Sifton Credit Union grew very fast and in 1952 they received the Father Benoit Shield for making the greatest progress of all Credit Unions in Manitoba. To-day their total assets are over 360 thousand dollars. This year one of their members died who had a loan of over $10.000 and they received a cheque from the Credit Union Insurance Society for $10,350 to pay off the loan and interest. The widow received a cancelled note from the Credit Union.

There are two other Credit Unions in the Ukrainian Settlements of **Ethelbert** and **Pine River.** The Ethelbert Credit Union was started about five years ago and is making good progress under the management of Michael Burdeny. The Pine River Credit Union was organized last year by Mr. Chernecki. They are doing very well for the time they have been operating.

Іван Ференц, учитель публичної школи в Сифтон, Ман., основник місцевої кредитівки. Від самого початку до сьогодні є він духовим провідником і управителем кредитівки.

НОВИНКИ

В 1919 році виробляла Швеція свої гроші з заліза, бо не мала ні золота ні срібла.

Канадійський (Державний) Банк почав свою діяльність як централя для всіх чартерованих банків 11 березня 1935 року.

Торговельний білянс Канади із ЗДА в 1956 році був пасивний. Поверх один більйон долярів більше закупили ми в ЗДА чим вони від нас.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСОР-ЕКОНОМІСТ

Любомир Коваль, син о. Вол. Коваля став доцентом Іллінойського университету на економічному факультеті. Він один із новоприбулих; закінчив университет в Дітройті з дипломом маґістра економії і торгівлі.

Мґр. М. Коваль задумує здобути титул доктора економічних наук. Вістку цю подаємо за "Свободою" з 10 вересня ц. р., а молодому професорові бажаємо багато успіхів.

СТАТИСТИКА ЧЛЕНІВ

За вісім місяців ц. р. т. є до кінця серпня вписалось до Карпатії 167 членів — в тім 30 жінок, 23 малолітні члени і 3 товариства. Виступило за той самий час 68 членів — чистий приріст 99 — а загальне число членів 1,480.

З кінцме серпня ц. р. було в Карпатії 169 неповнолітних членів (до 16-го року життя).

АВАНС КООПЕРАТОРА

Інж. В. Дубецький, голова Кредитового Комітету Кредитової Спілки св. Михаїла в Трансконі від самих початків, працює довший час в рафінерії оливи Норт Стар. З початком вересня ц. р. іменувала його дирекція рафінерії інспектором. Ґратуляції.

він сказав, з тими особами, яких вони знали, що дістали маєток у спадщину. То ж просили, щоб він їм вияснив, як він сам придбав собі так багато маєтку. І він розказував їм далі: "Коли я був ще молодим, я розглядався навколо себе і бачив все те добро, що приносить почуття щастя та вдоволення. І я зрозумів, що маєток міг би все це придбати.

"І коли я зрозумів це, то сказав собі, що я зголошуся по свою пайку життєвого добра. Що я не буду одним з тих, що стоять вдалеки та заздрісно глядять на тих, що розкошують. Що я не вдоволюся ходити в такому дешевенькому убранні, що тільки виглядає приличним. Що я не вдоволюся долею бідака. Навпаки, я зроблю себе гостем при бенкетному столі життєвого добра.

"А що я був, як знаєте, сином маленького торгівця з великою родиною, без надії на спадщину та без великих здібностей та мудрости, то я вирішив собі в думці, що на те, щоб я міг осягнути, чого бажав, потрібно буде досить часу і науки.

"То ж постановив довідатися, як можна доробитися маєтку, та рішив приступити до діла і виконати його добре.

"Знайшов я собі працю як писар в установі переписів і кожного дня писав там довгими годинами на глиняних таблицях. Тиждень за тижнем, та місяць за місяцем працював там, однак нічого мені не залишалось з того, що я заробляв. Все ж таки давня постанова не покидала мене.

"Одного дня зайшов був до дому головного міського писаря Альґамиш, що випозичав гроші, і він дав замовлення, щоб йому зробити відпис Дев'ятого Закону. І сказав мені:

— Мені треба цього за два дні, і коли ти до того часу вспієш зробити, то дам тобі дві мідяні монети.

"Я працював завзято, та закон той був довгий, і коли Альґамиш вернувся, то відпис ще був недокінчений. Він обурився, і, коли б я був його невільником, то був би мене побив. Та я знав, що наш головний писар не дозволить, щоб хто побив мене, то ж не боявся, і сказав до нього:

— "Альґамише, ви багатий чоловік. Скажіть же мені, як і я міг би стати багатим чоловіком, то я ще цілу ніч буду писати різцем на глиняній таблиці, і до сходу сонця все буде скінчене.

"Він усміхнувся й сказав: — З тебе відважний лайдак, але нехай так буде.

"Цілу ніч я писав, хоч боліла мені спина і від чаду ґнота в каганці боліла голова, і аж мроїлося в очах. Та коли Альґамиш вернувся при всході сонця, то відпис вже був готовий.

— "А тепер, — сказав я, — скажіть мені те, що обіцяли.

— "Тому, що ти дотримав слова умови, з свого боку, синку, — сказав Альґамиш лагідно, — то я дотримаю своє. Я старіюся, а старі люди люблять говорити. І коли молодий хлопець просить поради в старого чоловіка, то дістає досвід-науку з життя. Та часто молоді люди думають, що старі люди мають досвід-мудрість тільки про те, що минулося, і що вже, нібито, непридатне. Та запам'ятай собі це: що те саме сонце, що світить сьогодні, світило й тоді, коли твій батько народився, і світити буде й ще тоді, коли твій останній внук перейде у вічність.

— "Думки молодих людей, — казав він далі, — це ясні світла, що світять так, як метеори, що часто освічують ясно небеса, а мудрість старих людей — то наче незмінні зорі, що світять постійно з одного місця, так, що й моряк може по них напевно осудити, куди йому плисти.

"Опісля Альґамиш глянув на мене хитро з-під своїх настовбурчених брів і промовив притишено, але з притиском:

"І то все!"

(Далі буде)

КАРА ЗА ПРОВІД

В кожній ділянці людських зусиль — той що є першим, мусить вічно жити в прозорім світлі розголосу. Чи провідництвом наділено одну людину чи збірне єство — змагання й завись завжди діють.

В мистецтві, в літературі, в музиці, в індустрії як і в політиці чи товариському житті — відплата чи кара все та сама.

Нагорода — це розголос й признання; кара — це несамовите заперечення і принижування.

Коли праця людини стає зразком для організації вона рівночасно стає прицілом для стрілен бодай кількох завистників. Якщо його праця буде лише пересічною, ніхто йому не подасть помічної руки — коли ж він осягне успіх, дасть привід до балачок і спліток. Ревнощі не висолоплюють язика на того хто творить щось простого. Як довго твоя праця неноситиме печаті ґеніяльности чи блискучости, ніхто не буде старатись перевисшати тебе чи ширити клевету про тебе.

Натомість довго після того як велике чи добре діло доконано вже, ті що ним розчарувались або заздрісні ще дальше голосять що то річ неможлива.

На провідника нападають прямо тому що він є провідником а зусилля дорівнати йому це лише справжній доказ того провідництва.

Не будучи в силі дорівнати або перевисшити послідовник пробує обезцінити і знищити — та цим він лише придає більше вищости тій справі, яку він бажав ушкодити.

Немає в тім нічого нового — це таке старе як світ і таке за старе як людські пристрасти — завись, страх, жадоба, честолюбство і жажда перевершувати.

Та воно не має жадного значення як провідник веде щиро. Він лишається провідником. Те що є добре чи велике само собою стає відомим. Не грає ролі як за голосний шум заперечення, те що заслугує на життя — живе.

(Manitoba Credit Union News, August, 1957)

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ КРЕД. КООПЕРАЦІЇ В ПІВН. АМЕРИЦІ

Кредитова Кооперація в Канаді і в ЗДА

В загальному аспекті кредитова кооперація на Північно-Американському континенті — головно в Канаді і ЗДА розвивається і діє майже на однакових засадах. В цій ділянці співпраця між цими двома країнами сягає так далеко, що вони мають спільну *осередню-надбудову* п. н. "Кредитова Кооперація Північної Америки" *з власним органом* "Кредит Юніон Бридж", *спільну обезпеченеву спілку,* яка обезпечує позички, та ощадности — як рівнож має й відділи асекурації на життя й на автомобілі.

Головна канцелярія осередні міститься в Медисон, Висконсін, а в Канаді в Гемилтон, Онтаріо. Українські кредитівки так в ЗДА як і в Канаді належать до згаданих установ і користають з їхніх послуг організаційним порядком — через свої провінційні осередки в Канаді і стейтові — в ЗДА.

Співпраця між українськими Кредитівками

Без кооперативної освіти кооперація не може встоятись. Говорене і писане українське слово — життєва підстава розвою кредитівок між українцями — звідси й потреба взаємних відносин між існуючими кредитівками. Покищо зв'язків таких небагато але вони існують. Дуже вдачну назву придумали кредитівки в Шікаґо й Дітройт для свого органу "Наш Контакт". Помагає у його виданні також кредитівка з Виндсор а користають з його інформації рівнож інші кредитівки наші в ЗДА і в Канаді. Обмінює свої видання — Бюлетені й журнал "Самодопомога" — також Кредитівка "Карпатія" з Вінніпеґу з вид. "Наш Контакт" і другими подібними виданнями в Ню Йорку.

Якими шляхами прямуємо до цілі?

Слідячи за розвоєм і станом наших кредитівок — можемо зауважити, що так в ЗДА як і в Канаді майже без вимку всі наші Кредитівки мають за ціль служити громаді, серед якої діють, а зродились вони на тлі — організацій, парохій або прямо для обслуги якоїсь оселі між українськими фармерами в Канаді.

Початки кредитової кооперації між українцями в Канаді датуються з 1938 року, коли то в Саскатуні зорганізовано курс для вивчення і плекання цієї ділянки а згодом в 1939 першу кредитівку п. н. "Нова Громада". Сьогодні число українських кредитівок в 5 провінціях — доходить до пів сотні — Квебек — 2, Онтеріо — 17, Манітоба — 16, Саскачеван — 6, Алберта — 5. За вимком 3 - 4 кредитівок в Торонті і Карпатії у Вінніпеґу — це в більшості дрібні товариства.

В ЗДА є всього десять українських кредитівок. Діяльність свою почали вони щойно 5 - 6 років тому із приходом останньої іміґрації. Майже всі в більших містах — вони скоро ростуть, а в Шікаґо й Детройт за цей короткий час зросли в мільйонові підприємства.

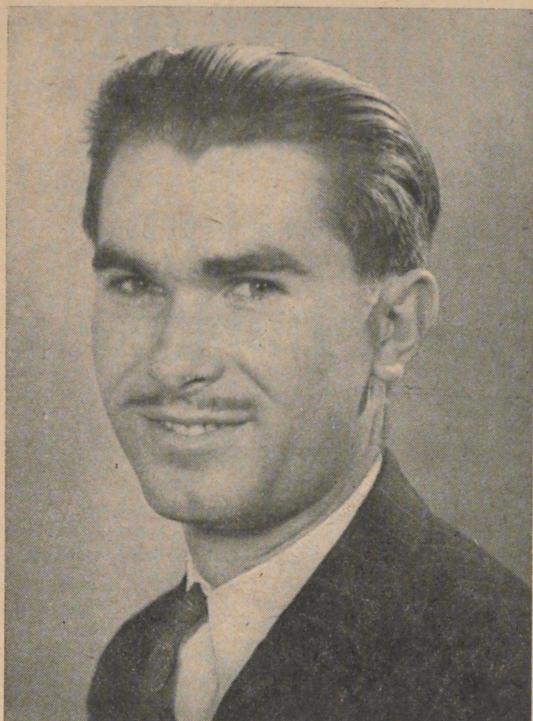
Кооперація — як громадський чинник

Заледво в одній місцевости в Канаді — в Торонто — кредитівки наші поробили старання скоординувати свою діяльність. Впрочім немає майже жадних зв'язків на базі крайовій, провінційній чи навіть льокальній. На терені ЗДА помітна інтензивна діяльність на місцях а рівночасно йде підготовка до об'єднання і створення одного проводу для всіх кредитівок. В тій цілі відбувся вже один з'їзд представників кредитівок в Ню Йорку й намітив напрямні співпраці. Там також покликано до життя Товариство Кооператорів. В Господарській Раді, яка твориться при Українським Конґресовім Комітеті, засідають представники кред. кооперації — Юліян Ревай й інж. Роман Раковський.

З кооперативним рухом в ЗДА зв'язані люди відомі зі своєї діяльности в кооперації в Краю — такі як — інж. А. Артимович, сьогодні голова кредитівки в Шікаґо, інж. Мілянич, голова кредитівки в Детройт і десятки других провідних людей. В Канаді брак громадського зацікавлення кооперацією і тому навіть по більших містах деякі кредитівки заледве клигають. До приходу іміґрації існували в ЗДА будівельно-позичкові і другі подібні фінансові установи. Кілька з них діє ще й сьогодні. На тлі фінансових установ почались там спроби творити інвестиційні клюби. Та так в Канаді як і в ЗДА найкраще вжилися кредитівки й саме життя виявляє, що вони конечні для повного розвою господарського й соціяльного життя нашої спільноти. Мусимо присвятити їм більше уваги.

Як і в інших ділянках так і в кооперативній — перед нами — йти вперед і творити світле майбутнє або нидіти і пропадати. — Ми хочемо жити!

Новий член Ревізійної Комісії

Никола Одайський вступив в члени Карпатії 22-річним юнаком в травні 1950 року. В тій порі й опісля через 6 років він учителював в публичних школах Манітоби.

Народився Н. Одайський в Росбурн, Ман. Родичі його походять з села Кадовбище в Зах. Україні. Сьогодні працює в лабораторії Імпіріял Ойл Ко. Він жонатий й має двоє діточок. Никола з дружиною Анною мешкає під числом 181 Мейфейр Евню в Іст Ст. Пол. Ревізійна Комісія кооптувала п. Одайського на місце п. Вол. Божика, який добровільно уступив. Вітаємо його на провідному місці в нашій установі.

ЧОТИРИ ЧИННИКИ

Чотири чинники в кооперації заважують на розвою людей і громади. А це: 1. Кооперативи передають власність на руки членів; 2. вони засобляють членів товарами й різними послугами за кошт (без зиску); 3. вони причиняються до кращого взаємного знайомства людей в громаді і 4. являються середником для плекання провідників, ділових людей і добрих громадян.

Півтора мільйона українців

Під повищим наголовком поміщено в офіціяльнім органі Союза Кредитових Спілок в Америці за серпень ц. р. довгий репортаж кореспондента на основі розмови з головою Федеральної Кредитівки в Балтімор — Володимиром Романовським. Подаємо зміст:

Почали організувати українські кредитівки на терені ЗДА переважно новоприбулі, які приїхали без жадних засобів до життя. Усіх кредитівок начислюється там 8 і кожна з них виконує добру службу для своїх членів. В. Романовський, що сам є головою згаданої кредитівки, подає, що при добрій волі їхня кредитівка поконала всі труднощі а це головно завдяки тому, що провід влаштовує курси та часті сходини членів.

Впродовж 1956 року на лекціях читані були й продискутовані такі реферати, як — Історія Кредитових Спілок в ЗДА; Статут Кредитівок; Права й обов'язки директорів і членів; Справа асекурації позичок і ощадностей і т. п.

Священики у своїх парафіях накликають до членства в кредитових спілках, бо в них практикуються християнські ідеали. Члени Дирекції й Комітетів вчаться в той спосіб, що на засіданнях сповняють різні функції — на кожнім засіданню все інший предсідник.

Голова кредитівки сам старокраєвий адвокат а скарбник Ст. Стельмах механічний інженер, що крім того завідує маленькою крамничкою в сусідстві канцелярії кредитівки. Секретар — пані Марія Ящук помагає активно в праці кредитівки, як канцелярійна сила.

Провірна Комісія, якої предсідником є Омелян Дерій, по фаху бувший суддя, переводить контролю щокварталу, як рівнож перевірює працю Кредитового Комітету і Просвітної Комісії.

Членів в'яже взаємна дружба спільно пережитих трудів і невигод і на цім базується довір'я і співпраця кредитової спілки.

З МУДРОЩІВ ЛИСА МИКИТИ

В культурному суспільстві злодії сидять у в'язницях, в малокультурному на відповідальних посадах.

Єдина партія, проти якої ніхто не має ніяких застережень — це партія шахів.

Людина, яка доробилася великого майна, рідко коли буває щаслива; її спокій затроює думка про те, що на світі є люди більш багаті, ніж вона.

Правда, висловлена нерішучо, приносить більше шкоди, ніж брехня, в яку людина повірила і приняла за правду.

ВЛАСНІ ЧЕКИ

З початком липня ц. р. почали ми вживати власні чеки, виконані в українськім стилю. Малюнок в двох кольорах: червоний — ягоди калини і зелений — листки калини — виконав для нас артист-маляр Володимир Баляс.

З кінцем минулого року мали ЗДА сім і пів більйона долярів на інвестиціях в Канаді.

Немає нічого кращого в житті людини як в тайні виконаний вчинок на те, щоб тайне жеврiння передати серцю.

САМОДОПОМОГА

SELF - HELP

Виходить квартально, видає "Карпатія"

Адреса:

SAMODOPOMOHA

862 Main Street Winnipeg 4, Man.
Phone JU 6-1223

Матеріяли до цього числа приготовили інж. В. Топольницький, д-р С. Навроцький, ред. Р. Пашківський і І. Шкварчук.

САСКАЧЕВАН

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН

В Саскачевані започатковано кредитову кооперацію в 1937 році. З кінцем минулого року начислялось в тій провінції 280 кредитових спілок, а в них 86 тисяч членів і $38,500,000 майна. Цей буйний ріст належить завдячувати в першу чергу урядові, який сприяє розвиткові кооперації. Саскачеван це одинока провінція в Канаді, в якій діє окреме міністерство кооперації.

УКРАЇНСЬКІ КРЕДИТІВКИ В САСКАЧЕВАНІ

На основі кооперативних джерел відомо нам, що між українцями існують кредитові спілки в таких місцевостях: 1) Саскатун, 2) Ріджайна, 3) Арран, 4) Сматс, 5) Вішарт і 6) Редбери. Про їхній розвиток дуже рідко можна стрінути якібудь відомості в українській пресі. Найсильніша з них кредитівка в Редбери виказувала з кінцем 1955 року майно в сумі $524 тисячі.

Найстарша кредитівка "Нова Громада" в Саскатуні заложена 1939 року начисляє з днем 30 червня ц. р. 200 членів та близько 25 тисяч членського майна. — Принагідно довідались ми, що недавно перебрав управу її д-р Василь Яшан. "Новій Громаді" під новою управо бажаємо скорого розвою. Українська спільнота в Саскатуні доволі численна і сильної кредитівки потребує.

Як працюють французькі кооперативи в Канаді...

В 1938 році заінкорпоровано в містечку Гренби в Квебеку Рільничу Кооперативу, яка спрацьовує молочні вироби — спорошковане молоко, скондензоване молоко, масло, сир і сметану. Денна продукція кооперативи коло 1.2 мільйона фунтів.

Кооператива торгує також рільничими продуктами й машинерією як рівнож справує ссип збіжжа, інкубатор і др. В 1954 році побудувала кооператива ще один завод в Нотр Дамі, а в 1955 році перекупила молочарню в містечку св. Анни за ціну пів мільйона долярів.

Річні продажі за минулий рік з кінцем липня 1956 виносили 9 і пів мільйона долярів включаючи домашні й заграничні торги. Цього року почала кооператива фабрику сира і продукує около 300 тисяч фунтів денно. Це найбільша сироварня на цілу Канаду а збудовано її коштом 300 тисяч дол.

Кооператива ця впровадила на ринок новий продукт знаний під назвою "Кріно Інстант Милк", яке продається не лише в Канаді але й за границю.

Манітобський уряд утримує 35 агрономів в фармерських округах. Завданям їхнім — дбати про кращу продукцію фармерську.

Кооператива може розвиватись тільки в пропорції до духових і моральних прикмет її членів і провідників.

Г. Спенсер.